

Hemsk explosion i Pärnumaa.

70 skolbarn erhöilo brännsår, 5 döda och 49 svårt skadade.

Den 20 apr. kl. 8,30 på kvällen inträffade en hemsk explosionsolycka i Kilingi-Nõmme folkskola. 128 skolbarn hade samlats för att övervara en filmföreläsning i skolans övre våning. Vid föreläsningen fattade filmrullen eld och exploderade samt antände de övriga 7 filmrullarna. Härvid sårades 70 skolbarn. Ett barn dog på olycksplatsen och 49 svårt skadade fördes till sjukhus i Pärnu. Under natten avledo på sjukhuset ytterligare 4 barn. Ett tiotal hopplösa fall förefinnas ännu på sjukhuset.

Olyckan förvärrades därigenom att filmföreläsningen förgick på andra våningen och

att apparaten var uppställd vid skolsalens enda dörr. För att rädda livet sprungo barnen ut genom elden. Dels hoppade de också ut genom fönstren från andra våningen. Alla tillbudsstående läkare och annan sjukvårdspersonal mobiliserades för att ta hand om de skadade. Det visade sig också att en del skadade elever i paniken sprungit till skogen och måste uppsökas för att få läkarevård.

Skolföreståndaren Parts, som föreläste filmen torde få dryga efterräkningar emedan han ej följt de för filmföreläsning föreskrivna reglementena.

Hitler har lovat delta i världskonferensen.

Den gamle arbetarledaren i England, George Lansbury, har varit i Tyskland för att förhandla med rikskansler Hitler. Under många år har det varit Lansburys älsklingstanke att få till stånd en världskonferens för fredens säkerställande, men de engelska, amerikanska, belgiska och skandinaviska politiker, med vilka han talat, ha alla ställt sig tvivlande, så länge man icke kunde räkna med Tyskland. Genom Tysklands ambassadör v. Ribbentrop fick George Lansbury löfte om ett samtal med Hitler. På måndag träffades Hitler och George Lansbury i tyska rikskanslerpalatset i Berlin.

Efter timslångt samtal med rikskanslern har nu Lansbury Hitlers ord. Hitler är villig att delta i en världskonferens och med de bästa föresatser ta del i varje ansträngning för att upprätta ekonomiskt samarbete och ömsesidigt samförstånd mellan världens nationer. Hitlers önskan är dock att Roosevelt eller en representant för någon annan stormakt tar initiativ.

Estnisk ångare på grund vid Tjockö.

Fartyget är svårt läck.

Ångaren Pärnu gick sent på måndagskvällen på grund på Hallstenskobben i Stockholms norra skärgård nära Kärvens ljudboj. Ångaren, som har 19 mans besättning, står hårt på grundet och är svårt läck. Bärgningsångaren Poseidon har avgått till strandningsplatsen och beräknas inträffa där vid 2-tiden natten till tisdagen.

Grundstötningen inträffade under svår tjocka. Ångaren, som icke hade lots ombord, var på väg från Gävle till Danzig med malmast och har tydligen i tjockan kommit för nära det svenska landet. Möjligt är också att den tagit fel på lju-

det från Kärvens ljudboj. Den har i varje fall ränt hårt på grundet.

När olyckan blev bekant på Tjockö gingo omedelbart ett antal motorbåtar ut för att assistera. Besättningen vägrade dock att lämna fartyget, eftersom sjöhävningen var obetydlig. Man firade i stället livbåtarna och började föra ned besättningens tillhörigheter i dem. Motorbåtarna från Tjockö ligga också kvar sent i natt i väntan på bärgningsångarens ankomst.

Pärnu mäter 2,250 ton d. w. redare är skeppsredare Torsten Carlbon.

Wandia på grund vid Arholma.

Tog sig loss för egen maskin. — Läck i förpiken.

Ungefär samtidigt som Pärnu grundstötte vid Kärven gick en svensk ångare, Wandia av Häl-singborg, på grund på Storgrynnan på Arholma östra sida. Den lyckades visserligen själv ta sig av grundet men blev läck i förpiken och 1:ans tank, varför den ankrade utanför ön och begärde assistans av bogserbåt.

Pelle Byström:

Jordbruksförsök.

V

Gödslingsförsök i rotfrukter.

Detta försök utlades i rovlandet bland "Fyns Bortfelderrovor". Torkan gjorde emellertid stor skada på rovarna, och därtill kom "kålmaskarnas" (larver av kålfjärilens) härjningar, som höll på att alldeles fördärva skörden. Först och främst hade fjärilarna i juni lagt en massa ägg på plantorna, men dessutom vandrade stora skaror av larver in från andra fält. Vi bekämpade dem emellertid flitigt med plockning och trampning, de enda medel, som hjälpa, då larverna vandrade från fält till fält. Besprutning försöktes också, men utan resultat. Sedan de flesta larverna, som

kommit ur äggen på fältet, förstörts, "patrullerades" en tid varje morgon runt kanterna av fältet, och alla skadegörare, som kommit under natten, trampades obarmhärtigt ihjäl. På detta sätt räddades det mesta av skörden. Försöket vaktades särskilt noga, men det kunde inte hindra, att det blev ojämna skördar på rutorna och resultatet därför blev något osäkert.

Försöksplanen var följande: Som grundgödsling hade alla rutor fått en gödsling, som motsvarade 125 kg kalksalpeter och 150 kg 40% kalisalt pr har. Vidare hade gödslats på följande sätt:

- a = 200 kg blandfosfat (segafosfat) pr har
- b = 200 " superfosfat pr har
- c = 100 " superfosfat " "
- d = intet fosfat.

Fosfat och kaligödseln ströddes ut en vecka före sådden, och salpeter användes som övergödsling efter gallringen. Vid skörden vägdes rotknölnarna

men inte blasten, emedan den anågs ha jämförelsevis litet värde. Resultatet kan ses i nedanstående tabell:

	Skörd kg rovor pr har	Skördeökning kg rovor pr har	Skördeökning 1%
a.	30940	2260	7,3
b.	30880	2200	7,1
c.	29860	1180	4,0
d.	28680	—	—

Då det ej fanns plats att taga med ogödslade rutor, är det omöjligt att beräkna, om gödslingen i sin helhet lönat sig

eller inte. Däremot kan man räkna ut, hur det lönat sig att gödsla med fosfat, och den beräkningen följer här:

	Skördeökningens värde i kronor pr har	Gödselkostnad kronor pr har	Vinst kr. pr har
a.	Kr. 22,60	Kr. 9,40	Kr. 13,20
b.	" 25,—	" 11,00	" 14,00
c.	" 11,80	" 5,50	" 6,30

Gödslingen med fosforsyra har alltså även i detta försök visat sig ge god vinst. Om man här jämför blandfosfat och superfosfat, så ser man, att skillnaden är mycket mindre än i vallförsöket. Här kan man bättre jämföra, då det varit samma mängder (200 kg) av dem. Skillnaden är i själva verket så liten, att man inte av detta försök kan draga några slut-

satser om vilket som skulle vara bättre.

En annan sak, som man kan lägga märke till, är, att 200 kg superfosfat givit nära på dubbelt så gott resultat som 100 kg. Detta kan styrka oss i den uppfattning, som vi fingo av det förra försöket — jorden behöver fosforsyra. Därtill kommer, att detta försök låg på ett annat hörn av egendomen, och

på jord, som var ganska olik jorden, som vallförsöket låg på.

Sammanfattning.

Till sist skulle vi kanske — jag och de av "Kustbons" läsare, som utan att tröttna har följt med från början av dessa artiklar tills nu — göra en liten återblick och se, vad lärdomar vi kunna hämta av dessa försök.

Först och främst ha vi sett, att en rätt utförd gödsling med konstgödsel kan både höja skörden och ge god vinst. Men det är inte likgiltigt, vad för slags gödsel vi använda, utan det beror både på jorden och växtslaget. Dessutom kan det bero på sommarens väderlek, men det är en sak, som vi inte i förväg kunna avgöra, och överhuvud blir det den "affärsrisk", som man får taga här som på alla andra områden, inte minst inom jordbruket.

Vad de olika försöken beträffar, så har jag vid varje särskilt försök anfört något om de vin- kar, som vi kunnat få av dem. Om det är något särskilt jag ville peka på, så är det övergödslingen med salpeter till höstsäd på våren. Är brodden dålig, så kan den ibland göra små underverk.

Kanske har en och annan även funnit, att det verkligen kan betyda något för svenskbygden, att sådana försök göras. Våra åkrar äro inte alltför stora, de böra bringas att giva så mycket som möjligt igen för den möda och de kostnader, som vi lägga ned på dem.

Skulle jag med detta ha kunnat väcka intresse hos någon att pröva ett försök, så uppberar jag vad jag sade i början: Meddela Er med mig i tid, så vill jag försöka att hjälpa till, så långt tiden räcker till och framkomstmöjligheterna tillåta. Men kom ihåg — man måste själv vara säker på att man vill fullfölja arbetet!

För sommarsäsongen önskas i tjänst yngre

städerska,

som behärskar både svenska och estniska.

Skriftligt svar före den 1 maj till denna tidn.

Birkas husmor:**Hemmets spalt.**

Nu är det vår igen, allting andas nytt liv, snart ha isarna försvunnit och vår-strömmingsfisket kan börja. Strömmingen har varit efterlängtdad hela vintern, det är knappast någonting man så längtar efter som färsk fisk — då man inte har den. För den som inte fiskar är det ju bra att strömming är så billig, men nog kunde man gott betala mera än vad som ofta begäres t. ex. i Haapsalu, där man ibland kan få ett mått för några sent. Och det är bedrövtligt att se vilka massor av strömming, som inte kunde säljas utan måste vräkas bort. Man får hoppas att det skall kunna bli bättre ordning på strömmingshandeln nu, då en del kan exporteras.

Strömming är ju värdefull att ha som saltad och rökt, men de bästa anrättningarna kan man ändå få av den som färsk. Härnedan följer några recept för användandet av färsk strömming:

Stekt strömming.
(4 pers.)

$\frac{3}{4}$ kg. strömming.
1 tsk. salt.
2 dl. grovt rågmjöl.
50–75 gr. smör eller flott.

Beredning: Strömmingen rensas och sköljes samt får rinna av. Ryggbenet skall vara kvar. Den ingnides med salt, vändes i rågmjöl och stekes vackert gulbrun i det brynta smöret. Obs. Lagg ej i för många strömmingar åt gången. — Serveras med fördel till potatissallad.

Ekströmmingar.
(6 pers.)

60 strömmingar.
1 stor knippa persilja.
1 knippa dill.
Till stekning: 3 msk. smör.
Salt.
1 kkp. rågmjöl.

Beredning: Strömmingen rensas, fläkes, ryggbenet tages ur, och den gnides in med litet salt. Persiljan och dillen hackas, och ungefär 1 tsk. därav

Lördagen den 1 maj kl 5 e. m. anordnas

majfest

till förmån för svenska församlingens fattigvård i Tyska Flickgymnasiet, **Kentmanni 6-b.**

Lotteri, fiskdamm, kaffeservering m. m.

Rikhaltigt program: Musik, sång, skådespel, folkdanser m. m.

Alla välkomna.

Matlagningskurs i Roslep

anordnades av därvarande avdelning av S. O. V. under Birkas husmors sakkunniga och vänliga ledning. Kursen vidtog den 1 april och pågick i tre dagar. Den omfattade olika slags tillredning av kött och fisk samt bakning. Deltagarnas antal uppgick till 26. Intresset visade sig vara mycket större, men lokalens utrymme medgav ej plats för flera. Det är glädjande att konstatera, att så stort intresse för hemmets och hembygdens förkovran visat sig genom denna rika anmälan till deltagande i kursen. Man har ju på senare tider fått vara vittne till att söner och döttrar just från denna del av svenskbygden utmärkt sig genom att vända hembygden ryggen. Trots den korta tid kursen varade, hade dock över 30 tillredningar hunnits med, vilka på lördagskvällen den 3 apr. i festlig stämning avsmakades i Roslep skola. Till denna kursavslutning hade också rektor Byström infunnit sig, vilken på ett medryckande sätt bl. a. talade om huru odlingsjorden aldrig kommer att mista sitt värde, även om efterfrågan på andra värdemätare som t. ex. guldet upphör. Talaren berörde dessutom en del viktiga frågor inom jordbruket och boskaps-skötsel.

Såväl kursen som avslutningen bars av en god stämning.

lägges på varje strömming. Dessa läggas sedan mot varandra två och två med skinnsidan utåt. De hoplagda strömmingarna vändas i rågmjöl och stekas i smöret. De läggas upp på varmt serveringsfat och serveras.

(Forts.)

I DAG.

Under ovanstående rubrik hittade vännen Ankarklos idé om ett eller annat skolnummer per år vägen till Kustbons läsekreter. För min del anser jag det vara en alldeles ypperlig idé, men det finns ju ingenting, varom man ej kan ha skilda meningar eller som man icke skulle önska se i en annan form. Tillåtes det mig, som en god vän och nära släkting till Ankarklo, att yttra min åsikt i saken, skulle jag föreslå att Kustbons redaktion då och då skulle upplåta, låt oss säga en spalt, ja varför ej en hel sida för skolelever. Det skulle vara en sann glädje för oss alla, och icke minst för de unga själva, att i god tid få visa sina framfötter. Vad säger redaktionen t. ex. om en skrivtävlan bland svenskbygdens skolelever i V VI klass — nu på våren före skolårets slutt?

Angående lärarna så anser jag det som en oskriven lag, att varje lärare insänder meddelanden från sin skola och sin trakt till Kustbon. Och varför ej diskutera skolornas mångsidiga frågor i Kustbon? Det skulle säkert föra skolan och Kustbon närmare hemmet.

Med varm hälsning till vännen Ankarklo

Ankarstock.

Anm.

Vännerna Ankarklo och Ankarstock kunna vara övertygade om, att de funnit god ankargrund i Kustbon. Sist meddelades, att ett skolnummer var i sikte och i dag hittar Ni på annat ställe i tidningen, att skrivtävlan är utlyst för V och VI klassens elever bland svenskbygdens folkskolor. Fortsätt i samma riktning.

Red.

Skrivtävlan.

Kustbons redaktion utlyser härmed en skrivtävlan bland elever vid svenskbygdens folkskolor för V och VI klasserna, på följande villkor:

1. Tävlingsdeltagaren skall vara elev vid en folkskola i Estland, som har svenska till undervisningsspråk och gå i V eller VI klassen.
2. Val av ämne för skrivtävlan är fritt. Man kan således skildra en resa, sommarferien, skoltiden, hemmet, framtidströmmar m. m. m. m.
3. Tävlingsskriften bör vara självständigt arbete av tävlingsdeltagaren, således utan lärarens hjälp.
4. Tävlingsskriften insändes till Kustbons redaktion så fort den är färdig, men senast den 15 maj d. å. med uppgift om elevens namn, adress, skola och klass.
5. Redaktionen inför godkända tävlingsarbeten i Kustbon i ordningsföljd, varvid elevens och skolans namn icke utsettes.
6. Första pristagaren erhåller kr. 5., andra kr. 3 och tredje kr. 2. Dessutom belönas alla arbeten, som införs i Kustbon, med en kröna.

Tävlingsskrifterna komma att bedömas av redaktionen samt av denne tillkallade medlemmar. Efter det alla godkända tävlingsarbeten varit införda i Kustbon, äga alla svenskspråkiga folkskole-föreståndare och svenska lärarna vid gymnasiet och Folkhögskolan rätt att till redaktionen inkomma med förslag om prisens fördelning.

Tallinn den 22 apr. 1937.

Red

GEFLE MANUFAKTUR A.-B.
STRÖMSBRO

Utmärkta garner för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

Stockholms-Tidningen skriver:

Estniska studenter hit, f. statsäldsten ledare.

Förre statsäldsten, nuvarande vice utrikesministern i Estland, August Rei, kommer den 30 april till Stockholm i spetsen för en grupp studenter från studentföreningen Ühendus vid universitetet i Tartu. Ühendus är en radikal politisk studentförening, som i Estlands politik och samhällsliv spelat en roll liknande Verdandis i Sverige. Den består dels av en understödsförening, dels av en aktiv studentorganisation, och förre statsäldsten Rei är ordförande i hela sammanslutningen. De estniska gästerna fortsätta omedelbart till Uppsala för att delta i sista-april-firandet där. Deras resa till Sverige är en svarsvisit på ett besök som Verdandi i Uppsala nyligen avlade i Tartu, då föreningen firade 30-årsjubileum. Estländarna äro i Sverige Verdandis gäster och komma att hälsas högtidligt vid föreningens "vårbrötning" 3 maj.

Svensk båt kapad vid Gibraltar.

Svenska Lloyds Valencia uppbringades på söndageftermiddagen i Gibraltarsund av en örlogsmann ur de spanska rebellernas flotta och beordrades gå in till Ceuta i Spanska Marrocko.

Från Odensholm meddelas:

här på "Vänn back" håller man som bäst på med att göra torsk-båtarna klara. Några ha också redan hämtat de första torskarna ur sjön. Man hoppas dock på rikligare fångst längre fram.

Sjön ligger blank som en spegel. Männe den är trött efter vintern?

Snart går också Lillhamnen upp, d. v. s. blir isfri, och då sker stapelavsättningen av öns flottaste båt — en verklig turistattraktion till sommaren. Kom och se — och beundra.

—e.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG
Gävle

Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stowing. Tel. 277.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red
A. Stahl.
N. Blees.
A. Aspelin.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Bästa drivkraft för fartyg

av alla slag är

Marin- J. M. June-
motorn Munkteill

A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK

el 197, 8 7 — JÖNKÖPING — Telegr. Moto.

Prima PORTLAND CEMENT

från

A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23

Randsydda skodon, Mans- och Gosskodon. Slitstarka. Goda passformer.

Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla välsorterade affärer.

Olofströms

Rostfria Kekkär

rekommenderas.

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

FENIX

Föreningsgat. 7.

DRUVAN

Engelbrektsgat. 5.

Gå till den av dessa restauranger som är Eder närmast då Ni vistas i

MALMÖ

Intima och hemtrevliga lokaler.

Omytcka klubbbrum.

Direktion: Aktiebolaget Malmörestauranger.

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsåglblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär

Tillv: A/B ORSA Såglbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.

Tel. Namnanrop. Telegramadress: Järnbirger.